

tíðindablaðið sosialurinn

Blaðfólk:
Hegni Djurhuus
Ábyrgdarblaðstjóri: Randi Jacobsen
Jan Müller
Tórfinn Smith

Útgevari:
P/f Sosialurinn
Fyrirtaksstjóri:
Krisjan Dahl
Ljósmyndari:
Kálmur Lindenskov
Uppseting:
P/f Sosialurinn
Prent:
P/f Pressan 1981

Telefon:
118 20
Telefax:
147 20
Bústaður:
Argjavegur 26
Argir
Postadressa:
Postsmoga 76
110 Tórshavn

Vátt undir fótum?

LONGU meðan hin Kristiligi Fólkalokkurin hevði landsstýrisumboð í Tinganesi, vistu vit í grein her í blaðnum á, at hetta landsstýrisumboð útbertali pening rættiliga tilvildarlaga.

FORMAÐURIN í grannskoðaranevnd lögtingsins váttaði yvirfyri blaðnum, at ikki var einki í hesum tíðindum.

LANDSTYRISMAÐURIN gjørdist í øðini og ikki var sørt, at hann royndi at hótta við stevningum o.ø., men hetta varð kortini av ongum.

STUTT eftir hetta rýmdi Kristiligi Fólkalokkurin úr Tinganesi, men eftir hvat skilst, so hevur grannskoðaranevndin arbeitt víðari við hansara embætisfærslu.

NÚ ER so frágreiðing framløgd í tinginum, har tingmenn verða gjørdir kunnugir við hesi viðurskipti. Hetta er heldur enn ikki ótespiligur lesnaður og týkist tað sum eitt slag av figgjarligum anarkii hevur valdað innan økið hjá umrødda landsstýrisumboði.

Í EINUM demokratiskum samfelag — einum skipaðum samfelag — er tað soleiðis, at peningur verður útgoldin við heimild í lógum, í reglugerðum og við ávisari siðvenju. Hetta siðstnevnda setir krøv til teir landsstýrismenn, ið settir verða út í Tinganes, soleiðis at teir hava ávis dómievn, ein ávisan moral, soleiðis at teir peningakassar, teir koma frammat, ikki verða svansaðir burtur til vinir og kenningar.

FRÁGREIÐINGIN til lögtingið er heldur enn ikki óvanlig á tann hátt, at hetta er fyrstu ferð at tílíkt er komið fyri síðan heima-stýrisslógin varð sett í gildi, og má tað tí vera tekin um, at lögtingsgrannskoðararnir í 4 teimum størstu flokkunum samdir leggja stórt álvara í hetta málið.

TAÐ ER eingin ivi um, at upphæddirnar, talan er um, eru smáar. So tað kann ikki vera tað, ið hevur gjørt, at talað verður so harðliga at.

oddagrein

HALDAST má ti, at grannskoðaranevndin hevur talað at og reagerað harðliga uppá hesa embætisfærslu, tí hetta er eftir hennara meting ein byrjan til ávíst anarki í føroysku samfelagsskipanini. Eitt anarki, sum uppá longri sikt kann niðurbróta alla okkara lógarskipanir — allar tær samfelagsskipanir, sum vit hava uppbyggt eftir nógvum árum.

VIT kunnu bara hugsa okkum hvat hendir, um hesin flokkur kemur til valdið og skal stýra landinum eftir teimum somu reglum, sum landsstýrisumboð teirra hevur roynt at svansað seg ígjøgnum í Tinganesi.

HUGSA sær, um hesin flokkur nakrantíð kemur frammat at stýra milliónum.

NAKAÐ annað er so, at vit kunnu gera okkum okkara hugsanir um: Hvi prestur rýmdi úr Tinganesi? Allarhelst er hann rýmdur, áðrenn grannskoðaranevndin hevur verið liðug við sítt arbeiði, tí hann hevur verið bangin fyri at fáa eina misálitisváttan í Tinginum.

AT HANN so snildisliga fann sær eitt uppskot at slíta samgonguna uppá, sum passaði inn í hansara »moralska« ella kanska vit skulu siga »dupultmoralska« mynstur, er so ein heilt onnur sök.

HINVEGIN kann landsstýrisumboðið vera eitt serligt fyrbrigdi. Latið okkum vóna tað, og lýsa frið yvir hann sum landsstýrisumboð, tí tað er ikki hugsandi, at nakar flokkur á tingi velur hann út aftur í Tinganes, aftaná at ein samd grannskoðaranevnd, umboðandi fyra teir størstu flokkarnar, hevur fordømt hansara embætisfærslu.

UM flokkurin tekur hetta til eftirtektar standa óivað samarbeiðsmøguleikar í boði til onkra síðu.

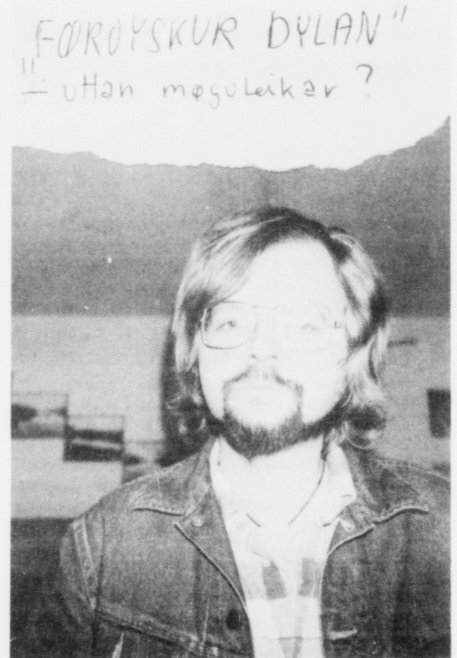
Bræv til Kára og allar aðrar góðar nýfðingar í verðini...

Í Sosialinum týsdagin 16. august skrivaði ein »kaffidrekkari« eitt lesarabráv, har hann grandi seg um at ávisar kveftir innan føroyska mentan ikki fingur fótin fyri seg, meðan »inflation« var komin í »tannpastasmil, kærleika og frið« — alt hetta var vorðið honum mestsum vamlisligt. Sjálvandi.

Men iðan goðin — ein forkláring finst til alt her á jorð. Tað eru menn við peningi, sum avgera hvør ið kemst frammat, eisini í tónleiki og aðrari mentan. Tey sum ikki kunnu keypast av onkrum peningasterkum mentanarspekulant, kunnu kanska summi tannpastasmila seg fram til nokur oyru, sum eru grundarlagið fyri útgávu av t.d. eini plátu ella bandi. Men sum oftast setur peningamaðurin sum treyt, at tað skal »kunna seljast«. Hvussu hann veit tað frammanundan, veit eg ikki, men tað kann hugsast at hann hugsar at tað sum kann spælast í bilakraftblokkum í ørvitiskoyring inni á Skalfarjörðinum t.d. er »grøður is«. Ella føroyskir køboyar á ferð um teksafjall norðanfyrir Vestmanna, ella hvat veit eg. »Tað sum selur er gott«, sigur útgevarin. Eg vil meina øvugt.

Brævskrivarin nevni ein av okkara yrkjara, Kára P., og gremur seg um hvi hesin ikki er meira frammi í ljósinum. Og tað sjálvt um hann sigst skriva brævið meðan viðkomandi syngur gjøgnum útvarpshátalararnar — so heilt burturgloymdar eru Vælferðarvisurnar nú ikki. Men hvi geva fólk sum Kári t.d. ikki meir út av plátum? Ikki skal eg svara fyri tey — sjálvt um eg skilji væl Kára P. — men tað kann ikki metast at vera ein skylda at geva út plátur alt lívið, bert tí at man nú hevur gjørt eina ella tvær á ungðómsárum. Fólk kunnu fara undir onnur áhugamál og stórv, og vit vita ju, at ongin progressivur føroyskur listarmaður kann liva av at geva plátur ella yrkingasavn út — uttan so at tey verða útvald av onkrum »bókmentafreðingi« — og skumpað frá eini virðislen til aðra alla ævina, og hovundarnir sostatt kunnu liva av listini, tvs. gerast ein elita í samfelagnum.

Men nú er tað tó so, at fyri umleið 4 árum síðan

hitti eg áður nevnda sangara og yrkjara í Reykjavík, og spurdi hann nevniliga henda spurning, hvi hann ikki gjørdi fleiri plátur. Tá var hann eitt sindur vónsvikin, tí hann var tá byrjaður at fyriskipa eina útgávu saman við góðum føroyskum tónleikarum í Keypmannahavn, tað sum vantaði var bert figging. Tí høvdu teir lagt hetta »projekt« fram fyri føroyskar plátuutgevarar. Bert trý svor høvdu teir fingið — øll eitt beint ella innballað NEI. Kendasti føroyski plátuutgevarin, Torgard, hevði svarað: »Hevur ongan áhuga«. Hvi, vistu teir ikki. Um tað var tí, at hetta projekt datt niðurfyri, og menn mistu áhugan á at geva nakað sum helst út, kann eg ikki svara.

Men hetta er bert eitt dømi av nógvum. Ert tú nóg frekur, sleikin og undirbrotligur, kanst tú fáa sjálvt ta mest vinstrisinnaðu plátuna givna út av peningamonnum. Ella tú ert so heppin at bøgva á einum stað, har bygðapatriotisman er so sterk at fólk standa saman og samla inn til tin. Men Havnarmenn hava onga bygðapatriotismu, ongin havnarmaður elskar Havnina, teir eru bara noyddir at bøgva har og droyma seg aðrastaðni um náttina, spyr bara Freud ella dreymir Róa!

Ti er listarmaður úr Havn óðrvisi staddur enn ein úr Klaksvíkini ella Eysturoynni, fyri ikki at tala um ein nú er føddur eystan onkra Á norðanvið Munkin ella annan sum livir og doyir umborð á Norrønu og spælir og syngur tað sum øll uttan hann sjálvur vilja hava hann at spæla. Allir syngja og spæla tað hini vilja hava, og »hini« tað er bara øll uttan man sjálvur. Teir føroyingar, sum selja flestar grammofonplátur og bond, hata uttan undantøk tað teir syngja og spæla. Teir sum elska tað, selja lítið og onki, ella bara spæla og syngja yvirhøvir ikki. Setast á kontór og drukna heilan inn í telduskermar.

Rann nú fram fyri meg, at gamli gýðingakappin Robert Zimmermann sleit fótarnar og gittarnar upp á landavegum rikastu tjóð heimsins áðrenn onkur slípsaklæddur fiksur peningamaður doypti hann um til Bob Dylan og eitt tvey trý so varð hann heimsins besta dyngjandi skald. Síðani helt hann tað bara vera stuttligt at selja seg fyrst sum »heiðning«, so sum »umvandan«, og so víðari fram eftir gotunum. Hann var komin inn í maskinuna. Og munnu »Frændir« ikki vera teldustýrdir lóndu?

Kanska eiga vit onkur